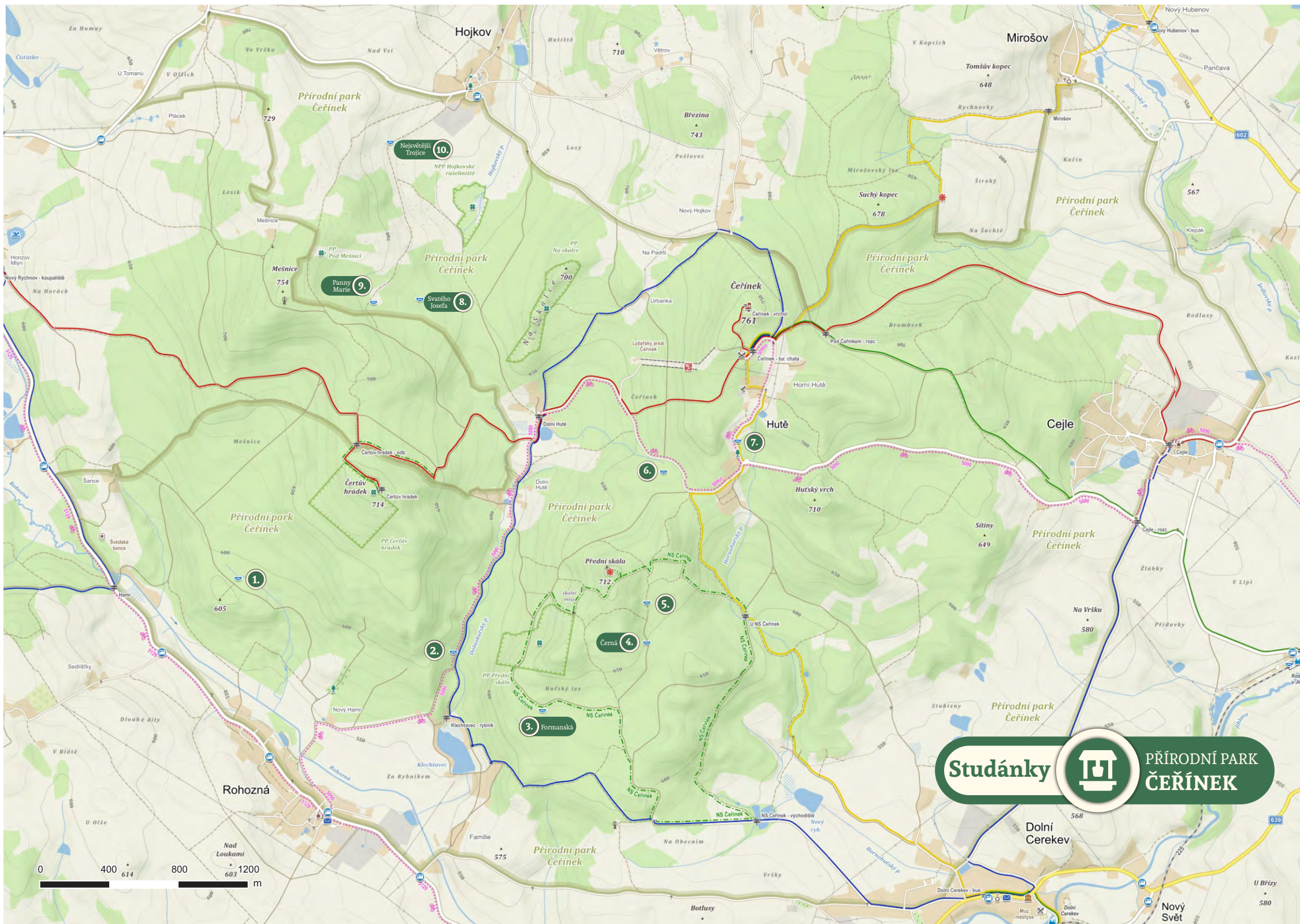

Studánky

**PŘÍRODNÍ PARK
ČEŘÍNEK**

Studánky

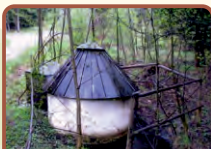
PŘÍRODNÍ PARK ČEŘÍNEK

1.

STUDÁNKA JIHOZÁPADNĚ POD ČERTOVÝM HRÁDKEM

Katastrální území: Rohozná u Jihlavy

Studánka jako taková je zamčená, ale dole pod ní vytéká silný pramen dobré vody.

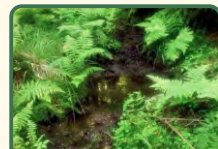
GPS -84: N 49°21'43,20" E 15°23'38,04"
Nadmořská výška: 590 m

2.

STUDÁNKA NA ZÁPAD OD PŘEDNÍ SKÁLY

Katastrální území: Rohozná u Jihlavy

Malý přítok Dolnohuthského potoka s čistou vodou u cesty značené modrou turistickou značkou.

GPS -84: N 49°21'28,52" E 15°24'42,99"
Nadmořská výška: 575 m

3.

FORMANSKÁ STUDÁNKA

Katastrální území: Hutě

Nachází se na žluté turistické trase. Byla vybudována již počátkem minulého století tehdejšími církevními lesy, protože tudy vedla cesta formanů s povozy do mlýna. Každý si tak zde mohl odpočinout a napojit své koně či voly. Již tehdy v suchém období vysychala. V šedesátých letech byla vyčištěna a používána k zalévání místních lesních školek. Voda ze studánky napájí Hornohuthský potok.

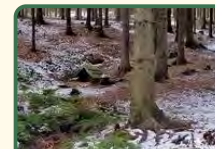
GPS -84: N 49°22'10,24" E 15°26'07,64"
Nadmořská výška: 690 m

4.

ČERNÁ STUDÁNKA

Katastrální území: Hutě

Lesní. Najdeme ji východně od PP Přední skála v Huthském lese na Čerínku (761 m n.m.), půjdeme-li po naučné stezce. Asi po 1 km NS zatáčí k Formanské studni, my však pokračujeme přímo po lesní cestě.

GPS -84: N 49°21'30,36" E 15°25'41,16"
Nadmořská výška: 650 m

5.

STUDÁNKA – PRAMEN BEZE JMÉNA

Katastrální území: Rohozná u Jihlavy

Nachází se jihovýchodně od vrcholu Přední skály. Potůček pramení hned u lesní cesty.

GPS -84: N 49°21'38,31" E 15°25'41,38"
Nadmořská výška: 665 m

6.

STUDÁNKA NA SEVER OD VRCHOLU PŘEDNÍ SKÁLY

Katastrální území: Hutě

Na východ od předešlé studánky na Hutích je hned u cesty studánka, jejíž voda napájí Hornohuthský potok.

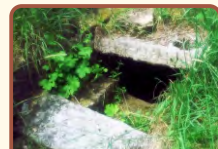
GPS -84: N 49°22'04,01" E 15°25'45,27"
Nadmořská výška: 690 m

7.

STUDÁNKA – PRAMEN BEZE JMÉNA

Katastrální území: Hutě

Pramen Dolnohuthského potoka ve smrkovém lese.

GPS -84: N 49°22'04,01" E 15°25'45,27"
Nadmořská výška: 665 m

8.

STUDÁNKA SVATÉHO JOSEFA

Katastrální území: Hojkov

Lesní pramen upraven na kamennou studánku během letního tábora na Hojkovském rašeliníšti 2008, reliéf sv. Josefa umístěn v květnu 2009. Autor reliéfu Tomáš Krásenský. Nachází se západně od PP Na skalce.

GPS -84: N 49°22'37,57" E 15°24'32,04"
Nadmořská výška: 670 m

9.

STUDÁNKA PANNY MARIE

Katastrální území: Hojkov

Nachází se na západ od studánky Sv. Josefa. Byl to lesní pramen, krytý rozpadlou stříškou, ale v roce 2003 byl upraven na kamennou studánku během letního tábora na Hojkovském rašeliníšti. V roce 2007 byla studánka doplněna reliéfem P. Marie.

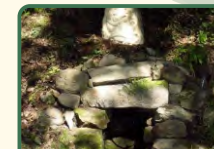
GPS -84: N 49°22'37,57" E 15°24'16,20"
Nadmořská výška: 690 m

10.

STUDÁNKA NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Katastrální území: Hojkov

Pramen u cesty upraven na studánku během letního tábora na Hojkovském rašeliníšti v roce 2011. Reliéf s motivem Nejsvětější Trojice osazen 16. 6. 2012. Autor reliéfu Tomáš Krásenský.

GPS -84: N 49°23'08,34" E 15°24'23,76"
Nadmořská výška: 676 m

NAUČNÁ STEZKA ČEŘÍNEK

Živou i neživou přírodu Čeříneku přibližuje naučná stezka Čeřínek, která začíná asi půl druhého kilometru západně od Dolní Cerekve za rybníky Chudý a Menší. Nenáročná trasa je kruhová, dlouhá 6 km, má celkem čtrnáct zastávek a dá se projít za tři až čtyři hodiny.

1. PODNEBÍ

Území Čeříneku s polohou nad 500 m n. m. se nalézá v mírně teplé oblasti a vlhké podoblasti, vrchovinného rázu. S rostoucí nadmořskou výškou klesá teplota o 0,61 °C na 100 metrů výšky, a tak na vrcholu Čeříneku je teplota až o 1,5 °C nižší než v Dolní Cerekvi. V zimě a předjaří může nastat situace opačná, tzv. inverze, kdy se studený vzduch zdržuje v údolí. Les funguje jako regulátor klimatu. Výpar vody z porostu v létě teplotu snižuje a v zimě zvyšuje.

2. GEOLOGIE

Geologické podmínky jsou druhou nejdůležitější složkou ovlivňující utváření rostlinných společenstev a tím tvářnost krajiny. Území přírodního parku Čeřínek je nejstarší geologickou jednotkou Českého masivu, tzv. moldanubika. Žulový masiv Čeříneku těžko propouští srážkovou vodu, pouze po puklinových systémech. Voda zůstává na povrchu, tvoří se rašelinisté, podmáčené louky, horniny se zahřívají pomaleji a udržují se na nich převážně chladnomilnější druhy. Chemická reakce půd je kyselá. Pro pukliny zde je charakteristická křemenná výplň s obsahem např. sfaleritu, galenitu, pyritu, chalkopyritu, stříbra i zlata. Ve 13. století se v okolí těžily stříbrné rudy. Stopově uranová ruda. Stříbrnosné žíly protínaly i území naučné stezky. V minulosti se zde v mnoha malých lomech těžil písk a žula.

3. PŮDY

Hlavním půdním typem v okolí naučné stezky je rezivá lesní půda na žule, která patří do třídy hnědých lesních půd. Zastávka na trase se obecně nazývá „Pískovna na Nové silnici“.

4. VZNIK ÚDOLÍ

Hlavní podíl na tvorbě dnešního reliéfu krajiny mělo třetíhozní tropické zvětrávání a čtvrtohorní tundrové podnebí. Ve vývoji svahů Čeříneku se uplatňuje i vodní eroze.

5. VODA

Přírodní park Čeřínek je z větší části pokryt lesy, které zásadně ovlivňují vodní režim krajiny. Vytváří svým výparem mírné klima, kdy v létě jsou v nich zde teploty nižší, než v otevřené krajině, a naopak v zimě vyšší. Vzhledem ke geologii a zalesnění má masiv Čeříneku mnoho zdrojnic vody. Malé bažinky a puklinové studánky jsou součástí pramenné oblasti Českomoravské vrchoviny. Zdejší krajina závisí na srážkových vodách. Přírozenou zdrojnicí vody jsou rašelinisté a rybníky. Nejbližšími vodními toky jsou Dolnohuthský potok, Hornohuthský potok a potok Rohozná, které tečou do řeky Jihlavy.

6. PŘEDNÍ SKÁLA

Je přírodní památkou – na jednom z hřbetů masivu se nacházejí mrazové sruby, pseudokar, kamenná moře a proudy, skalní mísy, výklenky, jeskyňky a další formy zvětrávání vzniklé v třetí- a čtvrtohorách včetně lidských zásahů. Tato lokalita je nejvýznamnější „přírodní školou geomorfologie“ v širokém okolí.

7. SKALNÍ MÍSY

V nepatrných sníženinách, tzv. zárodečných prohlubních se déle udržuje voda a zvyšuje se zde intenzita zvětrávání. Prohlubeň se zvětšuje a nastává kruhovitý tvar mísy, stěny jsou svisle zahloubeny a přecházejí v ploché dno. Mísy jsou dílem čtvrtohor, ale tvoří se i dnes. V lidovém podání jsou známy jako „obětní mísy“.

8. MRÁZOVÉ SRUBY

Do svislých puklin v hornině ve čtvrtohorách prosakovala voda a s příchodem mrazů sem zanesená jemná hmota působila tlakem a nadzvedávala bloky. Docházelo k rozpadu celých stěn bloků a k vzniku tzv. mrazového srubu.

9. ŽLÁBKOVÉ ŠKRAPY

Připomínají svým vzhledem i vznikem škrapy vápencových oblastí, liší se jen dobou a rychlostí vzniku, žula totiž odolává zvětrávání mnohem déle než vápencec.

10. PŘEDNÍ SKÁLA

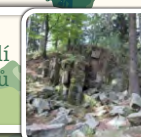
712 m n. m.

Nejvyšší bod Přední skály tvoří skalní výchoz, na němž je zachována skalní mísa. Ve vrcholové části skály lze sledovat řadu zajímavých geomorfologických jevů, na svislých stěnách například systém puklin.

11. PSEUDOKAR

Jedná se geomorfologický tvar v masivu Čeříneku a okolí zcela ojedinělý, vznikající v místě protínání více směrů puklin.

12. ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ

Na trase naučné stezky můžeme vidět stovky druhů rostlin a živočichů a mnohé z nich jsou chráněné. Současná rostlinná skladba byla ovlivněna čtvrtohorním zaledněním. Najdeme zde druhy severské a alpské. Území naučné stezky náleží do jedlobukového stupně. Původní porost je částečně zachován na západním svahu Přední skály. Území je součástí hercynské květeny, pro kterou je typický výskyt středoevropských, zvláště lesních, lučních a vřesovištních společenstev. Vzácnější a chráněné rostliny:

kruštlík širokolistý, jalovec obecný, plavuň pučivá, plavuň vidlačka, vstavač májový, vemeník dvoulistý, dřípatka horská. Z chráněných hub se zde vykytuje korálovec jedlový. Z bezobratlých živočichů se na naučné stezce můžeme setkat např. s raky, čmeláky, mravenci, otakárkem fenyklovým, střevlíky, tesaříky. Kolem vodních ploch můžeme potkat čolka obecného nebo horského, rosníčku zelenou, ropuchu obecnou, různé druhy skokanů a ve vodních tocích můžeme ještě najít raky. Na výslunných místech uvidíme vyhřívát se ještěrku obecnou nebo živorodou, slepýše křehkého. Z hadů zde žijí užovky hladká a obojková, místy i zmije. Ze vzácnějších ptáků se můžeme na trase setkat např. s čápem černým, jestřábem lesním, krahujcem obecným, slukou lesní, holubem doupnákem, kulíškem nejmenším, sýcem rousným, žlunou šedou, krkavcem velkým, ořešником kropenatým či lejskem malým. Také zajímaví savci se na trase naučné stezky a v jejím okolí vyskytují. Například lasice kočava i hranostaj, tchoř tmavý, kuna lesní, jezevec lesní, vydra říční, veverka obecná a běžná lovná zvěř, jako je srnčí a divoké prase.

13. STŘÍBRNÉ DOLY

Ze středověké slávy dolování stříbra zbyla jen spousta terénních nerovností, na první pohled vytvořených lidskou rukou. Jde nejčastěji o zbytky starých dolů. Nedaleko obvalu (terénní tvar okolo šachty, po jejímž obvodu byla nasypána hlšina) se vyskytují malé plošinky, říká se zde „U milíře“ a nejspíše se zde pátilo dřevěné uhlí pro tavení stříbra.

14. POZNEJ A CHRAŇ PŘÍRODU